

“XXI ASRDA TOSHKENT”

Ismoilov Narzulla Tolliboyevich

Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti

Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o'qitish (tarix)

mutaxassisligi magistranti

Ilmiy rahbar: *Maxmudov Oybek Anvarovich*

Annotatsiya: XXI asrda Toshkent – O‘zbekiston Respublikasining poytaxti sifatida – jadal rivojlanayotgan, zamonaviy infratuzilmaga ega bo‘lgan yirik siyosiy, iqtisodiy, madaniy va ilmiy markazga aylangan.

Quyida XXI asrda Toshkentning asosiy rivojlanish yo‘nalishlari va o‘zgarishlari haqida umumiy ma'lumot beriladi. Bundan tashqari bugungi Toshkentda olib borilayotgan keng ko‘lamli ishlar, uning infratuzilmasi, strukturasi va shaharning aholisi haqida batafsil ma'lumotlar beriladi.

Kalit so‘zlar: XXI asrda Toshkent, Shoshkent, Choch, “Yangi shahar”, Harakatlar startegiyasi, «Yoshlarni qo‘llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash», “O‘zbekiston havo yo‘llari”

Аннотация: В XXI веке Ташкент – как столица Республики Узбекистан – быстро развивается, становится крупным политическим, экономическим, культурным и научным центром с современной инфраструктурой. Ниже представлен обзор основных направлений развития и изменений Ташкента в XXI веке. Кроме того, будет представлена подробная информация о масштабных работах, проводимых сегодня в Ташкенте, его инфраструктуре, структуре и населении города

Ключевые слова: Ташкент в XXI веке, Шошкент, Чоч, “новый город”, стратегия действий, «поддержка молодежи и укрепление здоровья населения», “Узбекистон хаво йуллари”

Annotation: In the 21st century, Tashkent – as the capital of the Republic of Uzbekistan-has become a major political, economic, cultural and scientific center with a rapidly developing, modern infrastructure. Below is an overview of the main development directions and changes of Tashkent in the 21st century. In addition, detailed information will be given about the large-scale work carried out in today's Tashkent, its infrastructure, structure and the population of the city

Keywords: In the 21st century, Tashkent, Shoshkent, Choch, "new city", action startup, "youth support and strengthening of Population Health", "Uzbekistan Airways"

Toshkent – O‘zbekiston poytaxti, Markaziy Osiyodagi eng yirik shahar. Toshkent, O‘zbekistonning ko‘plab shaharlari singari, qadimiy shahardir. Uning yoshi 2000 yildan oshadi. Yozma manbalarda Toshkent tarixi qadimgi davrlarga borib taqaladi. Bu joy mahalliy talaffuzga ko‘ra Choch deb nomlangan. Asosiy shahar Choch, ya’ni Chochkent yoki Shoshkent deb nomlangan. Keyinchalik bu so‘zning ma’nosi o‘zgardi va Toshkentga aylandi. 20-asrning boshlarida shahar o‘zgara boshladi, chunki o‘ziga xos "Yangi shahar" barpo etildi. Toshkent ikki – eski va yangi qismlarga bo‘lindi. ¹Biroq 1940-yilga kelib, rejalashtirish loyihasi tuzilib, unga ko‘ra, shaharning ikki qismini birlashtirish ko‘zda tutilgandi. Qayta qurish ishlari natijasida rivojlangan infratuzilmaga ega bo‘lgan ixcham hudud yuzaga keldi. Shahar obodonlashtirildi, taassurot qoldiradigan me’moriy inshootlar, xozirgi kungacha ko‘rish mumkin bo‘lgan xiyobonlar, istirohat bog‘lari barpo etildi.

¹ uzbekistan.travel/uz/o/toshkent-tarixi 10.08.2022 yil 1-5 bet

So'nggi yillarda Toshkent yangilanish va qayta qurishni boshdan kechirdi. Bugungi Toshkent – bu qadimiy va boy tarixga ega zamonaviy industrial va iqtisodiy megapolisdir.

2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar [strategiyasini](#) amalga oshirish bo'yicha Davlat dasturiga muvofiq, «Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash» yilida poytaxt ma'muriyatiga Toshkent shahrining qadimiy 12 ta darvozasini tiklash va turizm namoyishi obyektlariga kiritish choralarini ko'rish topshirilgan.

Toshkent shahar hokimligining raqamli rivojlanish departamenti poytaxt uchun geografik axborot tizimini yaratish ustida ish olib bormoqda. Ushbu tizimning asosini zamonaviy va arxiv xaritalari tashkil etadi. Shu sababli, bo'lim mutaxassislari eski Toshkentni o'rganib, shaharning turli yillardagi xaritalarini taqqoslashmoqda.²

2021 yilgi davlat dasturiga muvofiq, 12 ta darvoza tarixiy ko'rinishlari asosida qayta tiklanishi lozim. Dastavval buni amalga oshirish juda murakkab ko'rinar edi, chunki ilgari ularning joylashuvi 1890 yilgi xaritalarga asoslanilgan. Biroq bu paytda devorning katta qismi va darvozalar buzib tashlangan edi.³

Islom Karimov nomidagi Toshkent xalqaro aeroporti ([O'zbek](#): Islom Karimov Toshkent Xalqaro Aeroporti – ([IATA](#): TAS, [ICAO](#): UTTT)) asosiy xalqaro aeroport hisoblanadi [O'zbekiston](#) va Markaziy Osiyodagi eng gavjum aeroport (keyin) [Olmaota xalqaro aeroporti](#) va [Nursulton Nazarboyev nomidagi xalqaro aeroport](#) yilda [Qozog'iston](#)). U markazidan 12 km (7,5 milya) masofada joylashgan [Toshkent](#). Ushbu ICAO II toifali aeroporti asosiy hisoblanadi [markaz](#) ning "[O'zbekiston havo yo'llari](#)", va O'zbekistondagi eng yirik xalqaro aeroport va Markaziy Osiyodagi eng gavjum aeroport

² <https://lex.uz/docs/-3107036>² PF-4947son 07.02.2017

³ "[Toshkent tarixi: xronologik jadval](#)". Toshkent shahar hokimligi. Olingan 15 aprel 2013.

hisoblanadi. Aeroport ikkita terminaldan iborat: Terminal 2 xalqaro reyslarni qabul qiladi, Terminal 3 ichki trafik uchun mo'ljallangan.^[2]

Terminal 2 2001 yilda qayta qurilgan, 2018 yilda esa rekonstruksiya ishlari yakunlangan. Soatiga 1000 yo'lovchini o'tkazish imkoniyatiga ega va yiliga ikki milliondan ziyod yo'lovchiga xizmat ko'rsatmoqda. Boshqa imkoniyatlarga kutish zallari, CIP va VIP zallari, restoran va barlar, valyuta ayirboshlash shoxobchalari, boj olinmaydigan do'konlar, aviakompaniyalarning chiptaxonalari va savdo ofislari va 24 soatlik dorixona kiradi. Terminal maksimal quvvatlarda ishlaydi; kelgan yo'lovchilar bojxona va immigratsiya rasmiyatchiliklarini bajarish uchun o'rtacha ikki soat vaqt sarflaydilar.

Terminal 3 soatiga 400 yo'lovchini o'tkazish imkoniyatiga ega bo'lgan 2011 yilda ochilgan. Ikki terminal uchish-qo'nish yo'lagi bilan ajratilgan bo'lib, xalqaro yo'lovchilardan ichki reyslarga o'tayotgan yo'lovchilarni va aksincha, ular o'rtasida o'tish uchun aeroportdan chiqishni talab qiladi.

O'zbekiston hukumati 2030 yilga qadar Toshkent aeroportini yangi joyga ko'chirishni rejalashtirmoqda.⁴

Shahar infratuzilmasi va arxitekturası

- Yangi turar joy majmualari: "Toshkent City", "Yangi O'zbekiston" massivi kabi zamonaviy hududlar qurildi. Toshkent City – biznes markaz, mehmonxonalar, ofislar va yashash joylarini birlashtirgan mega-loyiha.

- Yo'l-transport tizimi: metro tarmoqlari kengaytirildi. 2020-yilda yangi yer usti metropoliteni (YUM) liniyasi ishga tushdi. Avtobus, elektrobus va taksilar yangilanmoqda.

- Ekologiya va yashil hududlar: "Yashil makon" loyihasi doirasida millionlab daraxtlar ekilmoqda.

⁴ UzDaily.com. 2012 yil 23-iyul. [Arxivlandi](#) asl nusxasidan 2016 yil 3 aprelda. Olingan 23 iyul 2012.

Ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanish

- Texnoparklar va IT markazlar: Toshkentda bir nechta texnoparklar ochildi. IT Park Toshkent – yoshlar uchun startap va texnologiya sohalarida muhim markazga aylandi.
- Universitetlar: MDH, Yevropa va Osiyoning nufuzli universitetlari filiallari (Misol: MGIMO, INHA, Turin politexnika universiteti, Webster University) ochildi.
- Tadbirkorlik: kichik va o'rta biznesni qo'llab-quvvatlash orqali iqtisodiyotda faol o'sish kuzatildi.

Madaniyat va turizm

- Tarixiy obidalar va zamonaviy markazlar: Amir Temur maydoni, Mustaqillik maydoni, Hazrati Imom majmuasi va boshqa joylar restavratsiya qilindi.
- Konsertlar, teatrlar va festivallar: Toshkent xalqaro kinofestivali, moda haftaliklari va musiqa tadbirlari muntazam o'tkazilmoqda.
- Turizm: zamonaviy mehmonxonalar va servislar tufayli Toshkent xorijiy sayyohlar uchun yanada jozibador bo'lmoqda.

Xavfsizlik va raqamlashtirish

- “Raqamli Toshkent” konsepsiyasi doirasida ko'plab davlat xizmatlari onlayn shaklga o'tkazilmoqda.
- Videokuzatuv tizimlari va “Safe City” loyihasi orqali shahar xavfsizligi oshirilmoqda.

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, XXI asrda Toshkent – o'zining tarixiy merosini saqlagan holda, zamonaviylik sari jadal rivojlanayotgan poytaxtga aylandi. Shahar infratuzilmasi, transport tizimi, axborot texnologiyalari, ta'lim va madaniyat sohalarida sezilarli yutuqlarga erishdi. Toshkent nafaqat O'zbekistonning, balki Markaziy

Osiyoning eng muhim siyosiy, iqtisodiy va madaniy markazlaridan biri sifatida mustahkam o'rin egalladi.

Raqamli texnologiyalar, yashil tashabbuslar va xalqaro hamkorliklar orqali Toshkent global shaharlarga xos rivojlanish yo'lidan bormoqda. Shu bilan birga, u milliy an'analarni va tarixiy obidalarni asrab-avaylab, o'ziga xoslikni saqlab qolmoqda.

Adabiyotlar ro'yxati:

1.uzbekistan.travel/uz/o/toshkent-tarixi 10.08.2022 yil 1-5 bet

2.<https://lex.uz/docs/-3107036>¹ PF-4947son 07.02.2017

3."[*Toshkent tarixi: xronologik jadval*](#)". Toshkent shahar hokimligi.
Olingan 15 aprel 2013.

4. *UzDaily.com*. 2012 yil 23-iyul. [Arxivlandi](#) asl nusxasidan 2016 yil 3 aprelda. Olingan 23 iyul 2012